

OSAAJA 2015

Vähittäiskaupan osaamistarpeet

Tutkimuksen tuloksia
Maaliskuu 2007

Kirsti Jokiranta
Kauppiainien Kauppaoppilaitos

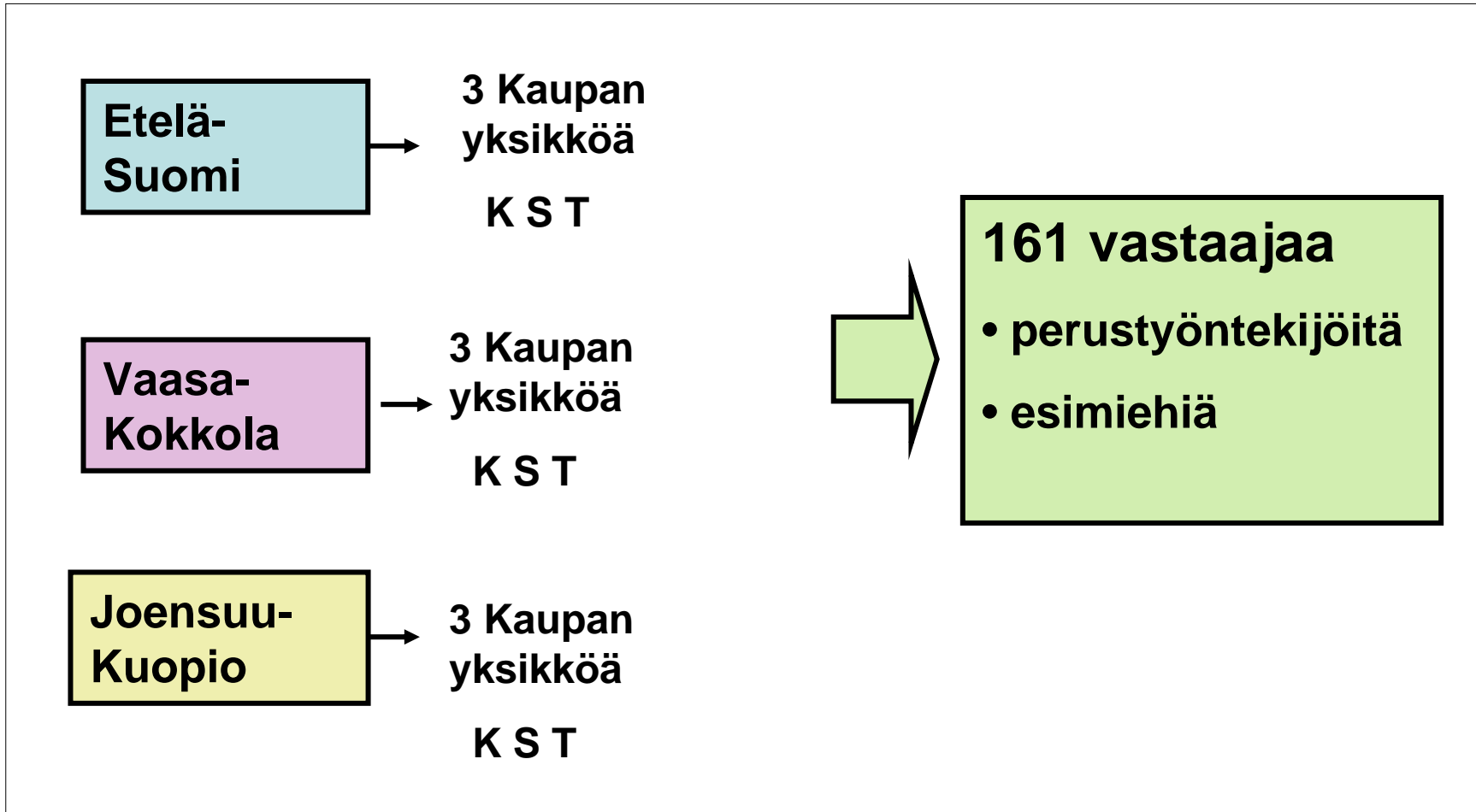
Tutkimuksen tavoitteet

Millaisia osaamistarpeita työelämä asettaa vähittäiskaupan perustyöntekijöille nyt ja tulevaisuudessa?

⇒ millaisina kaupan henkilöstö näkee kaupan myynti-markkinointi- ja taloushallinnon tehtävien edellyttämät osaamistarpeet vuoteen 2015 mennessä?

⇒ millaisia yleisiä ja alueellisia muutostekijöitä on osaamistarpeiden taustalla?

Tiedonkeruu ja informantit

Taustatietoja vastaajista

- **Lähes puolet oli työskennellyt kaupan alalla yli 10 vuotta ja lähes 70% yli 5 vuotta**
- **55% oli Etelä-Suomen alueelta**
- **17% oli esimiehiä**
- **25% oli merkonomeja**
- **Yli 70% koki itsensä kaupan ammattilaiseksi**

Tutkimuksen uskottavuus ja luotettavuus

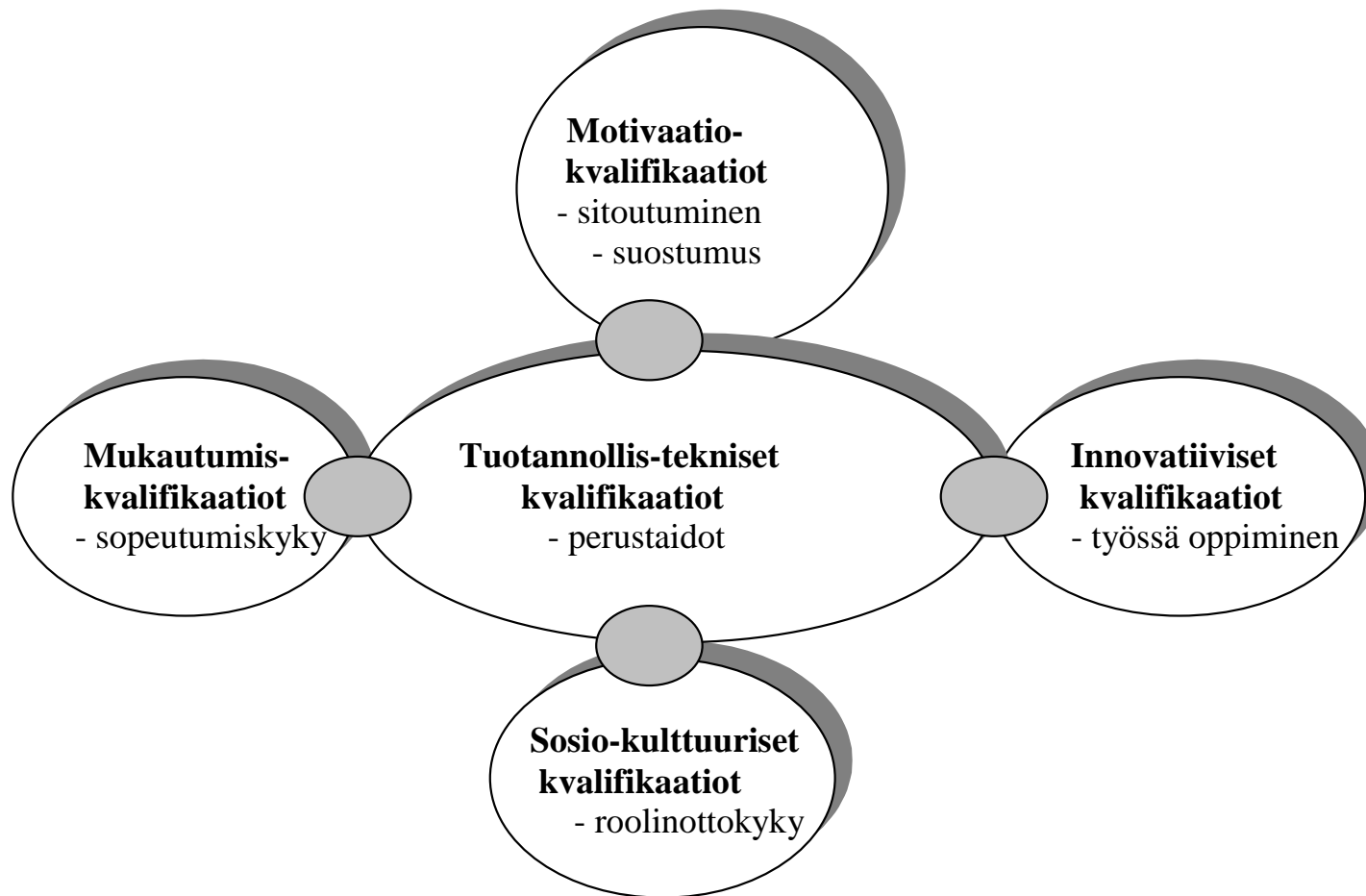
- **93% vastaajista koki tuntevansa vähittäiskaupan osaamistarpeita hyvin tai erittäin hyvin (pitkäaikainen kokemus kaupan alalta)**
- **useamman menetelmän yhdistäminen (triangulaatio)**
- **tulosten siirrettävyyden testaaminen**

OSAAMINEN

- Työn vaatimien tietojen ja taitojen hallintaa ja niiden soveltamista käytännön työtehtäviin (VVM)
- Käyttäytymiseen liittyviä kykyjä ja valmiuksia. Taitojen soveltamista sosiaalisessa kontekstissa (Helakorpi)

TUTKIMUKSEN VIITEKEHYS- AMMATILLISET KVALIFIKAATIOT

Vaatimukset, joita johonkin työhön tai ammattiin edellytetään

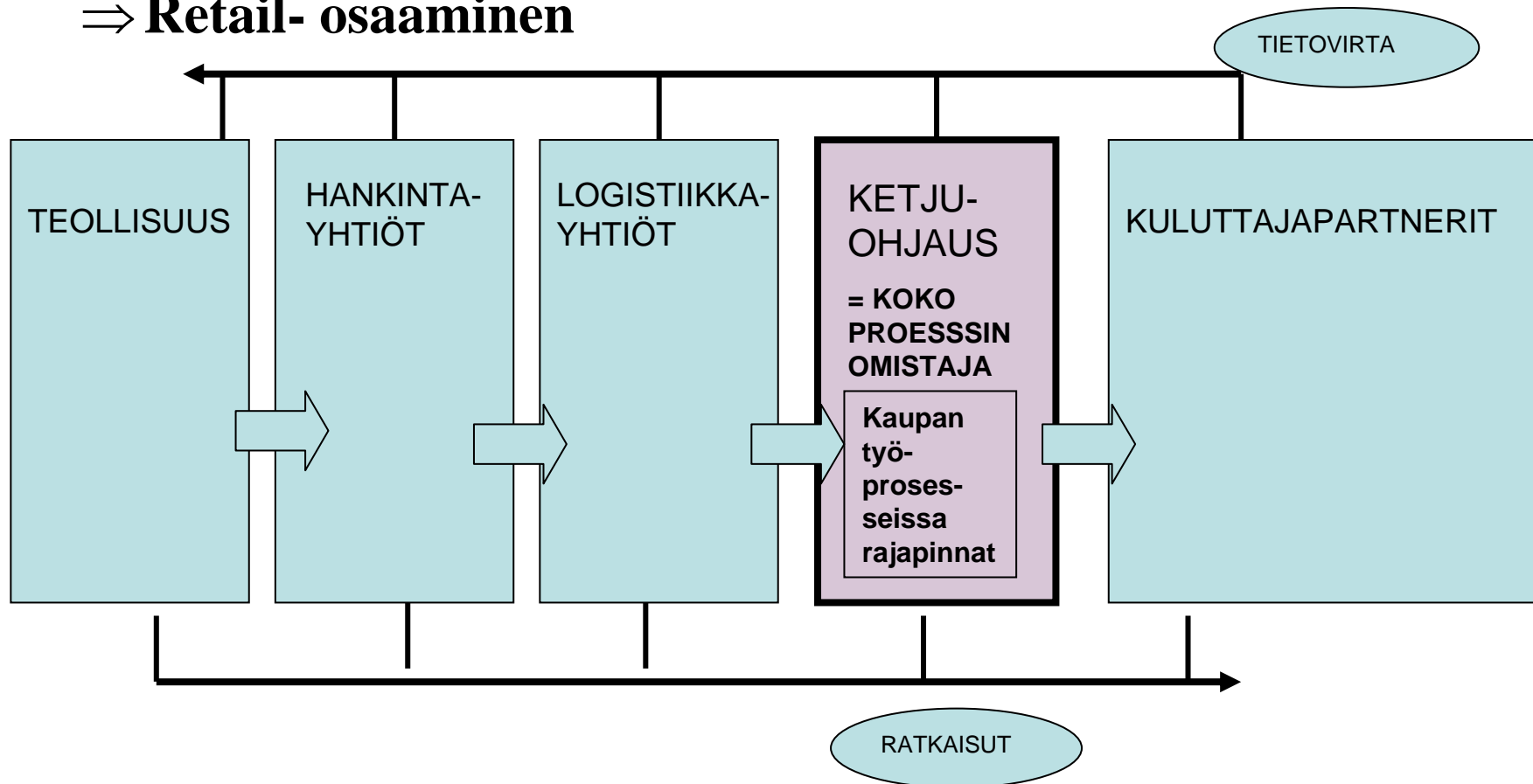

TUTKIMUKSEN VIITEKEHYS - MITÄ RETAIL ON ?

Retail- käsitteen merkityssisältö on laajentunut

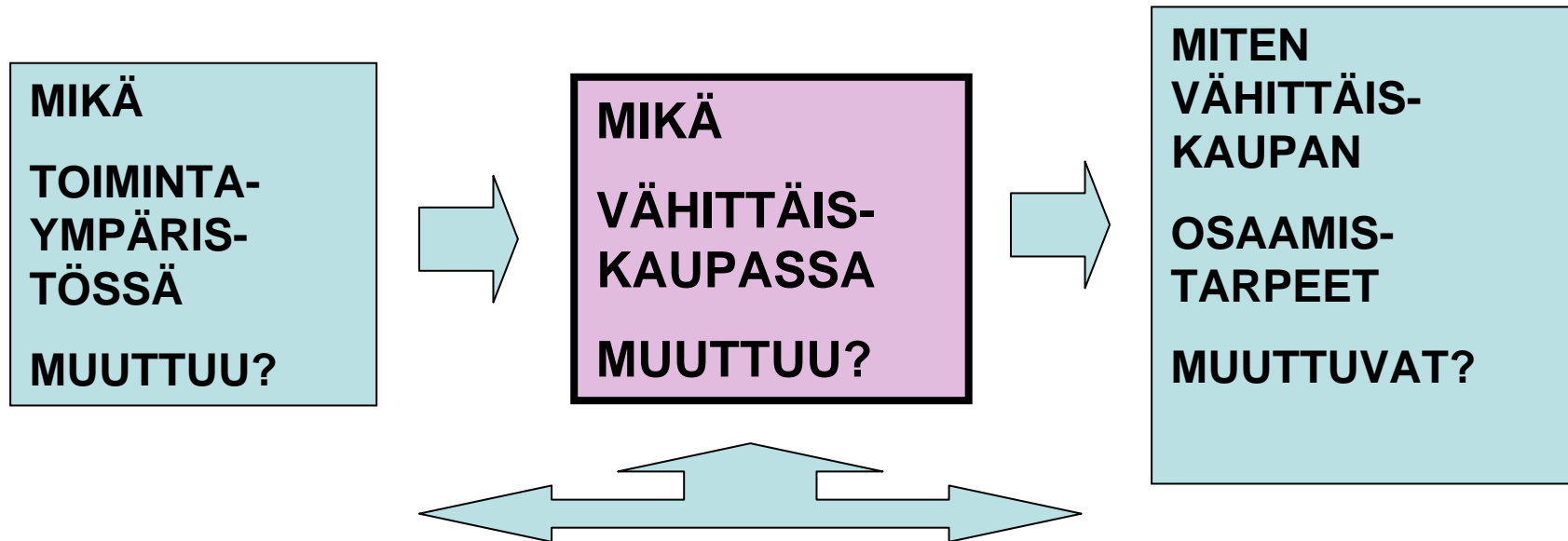
⇒ **Pitkän arvoketjun asiakaslähtöistä hallintaa**

⇒ **Retail- osaaminen**

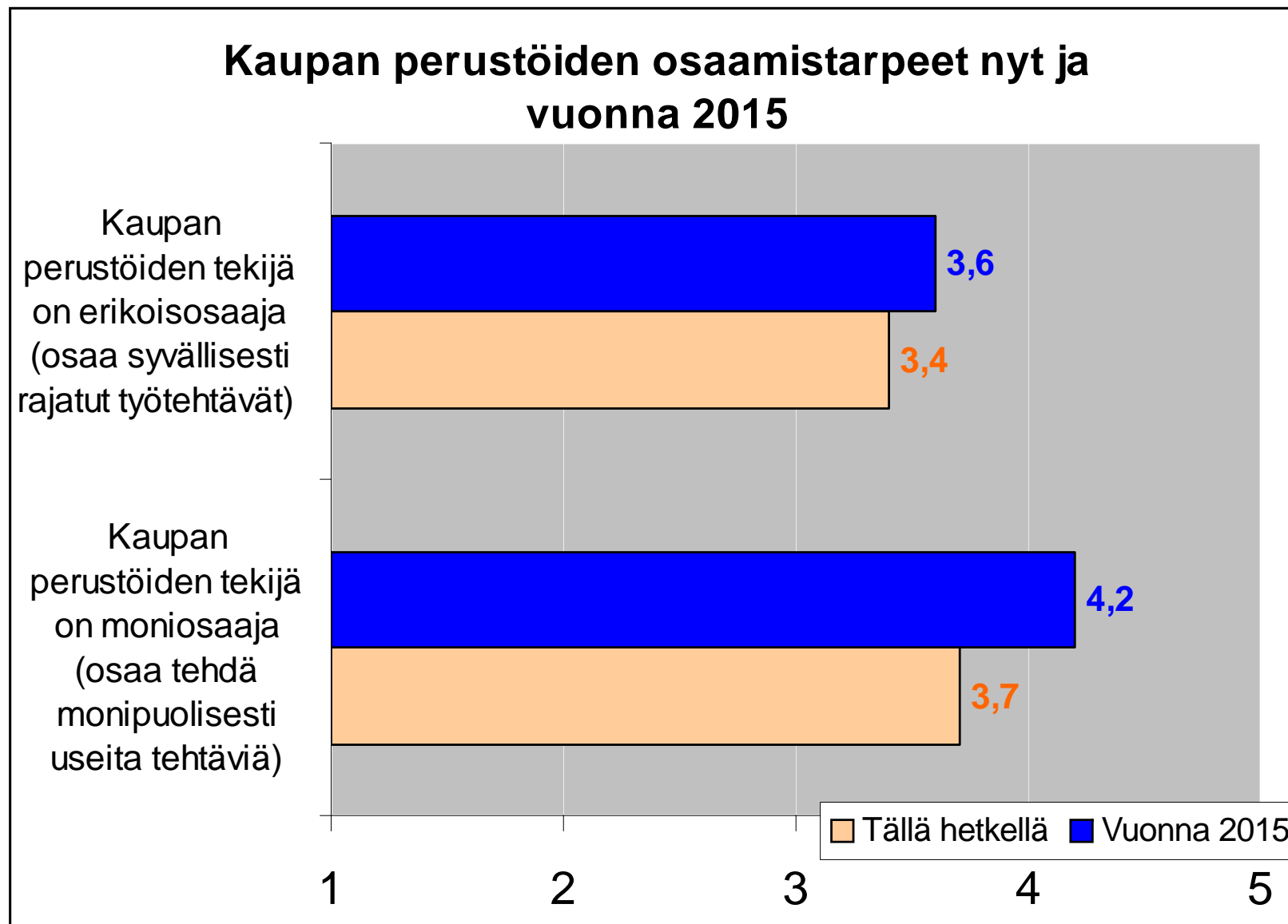

TUTKIMUKSEN VIITEKEHYS

OSAAMISTARVEMUUTOSTEN KEHÄ

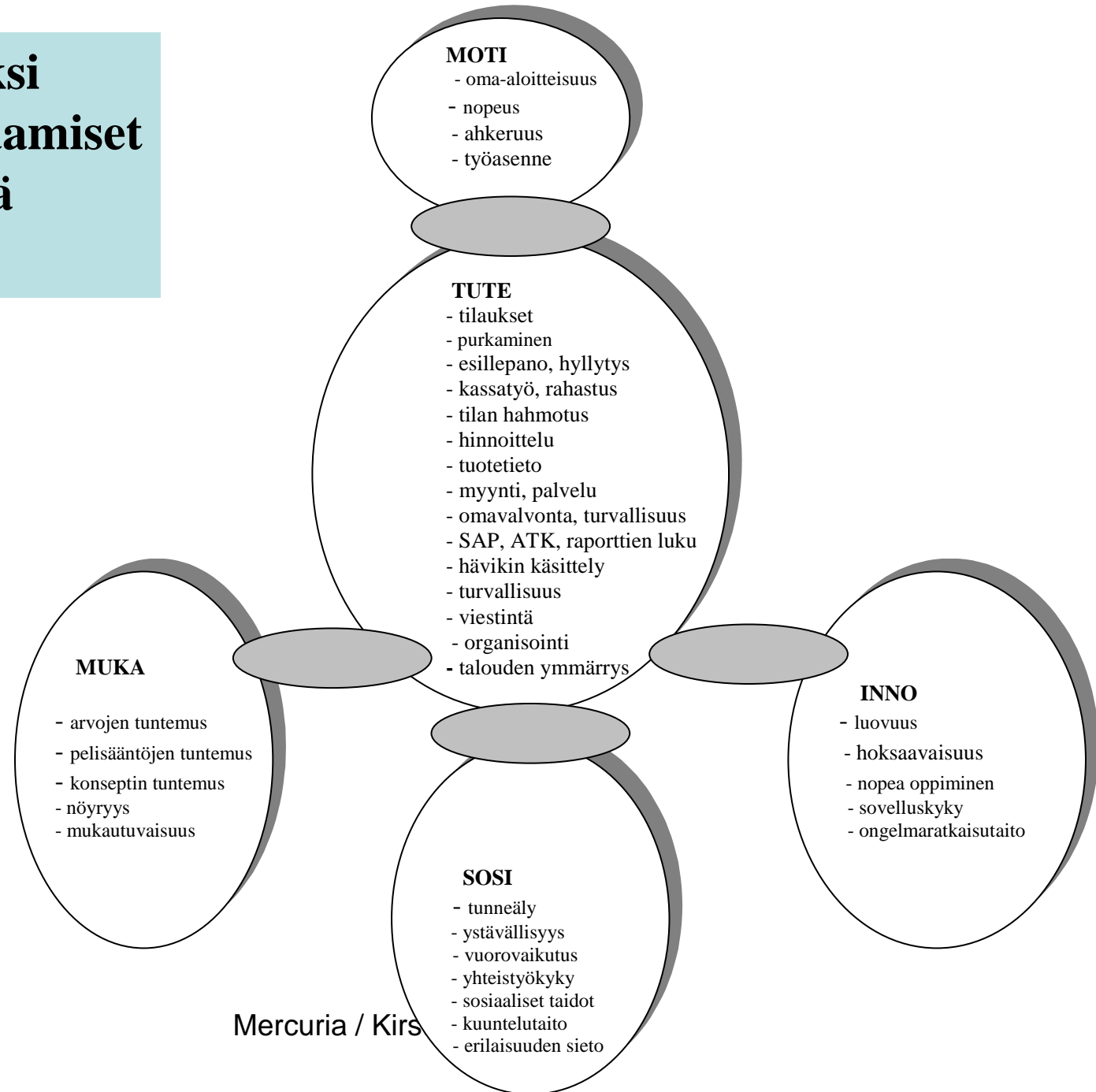

Näkemykset osaamisen luonteesta nyt ja 2015

Tärkeimmiksi mainitut osaamiset tällä hetkellä

(avovastaukset)

Tuotannollis-tekniset kvalifikaatiot

(ammatin perustehtävät)

Tilaukset

Purkaminen

Esillepano, hyllytys

Kassatyö, rahastus

Tilan hahmottaminen

Hinnoittelu

Tuotetieto

Myynti, palvelu

Omavalvonta, turvallisuus

Hävikin käsittely

SAP, ATK, raporttien lukeminen

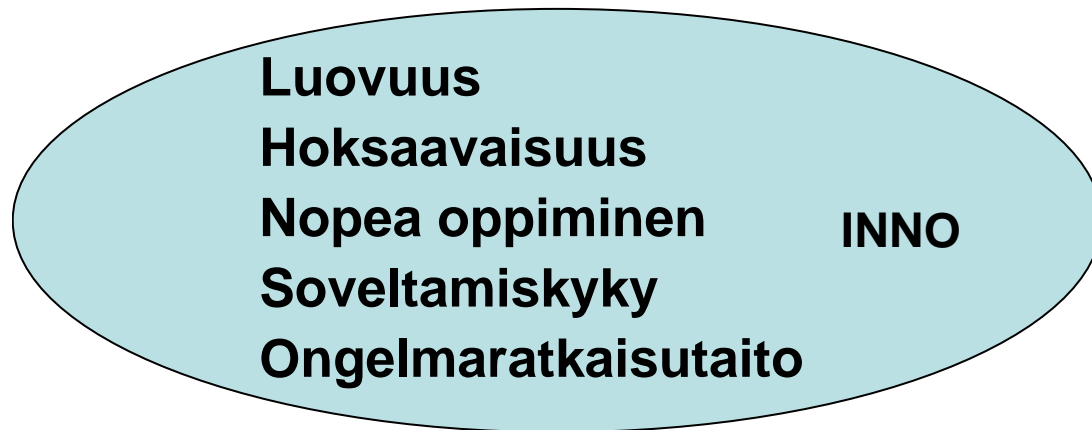
Viestintä

Organisointi

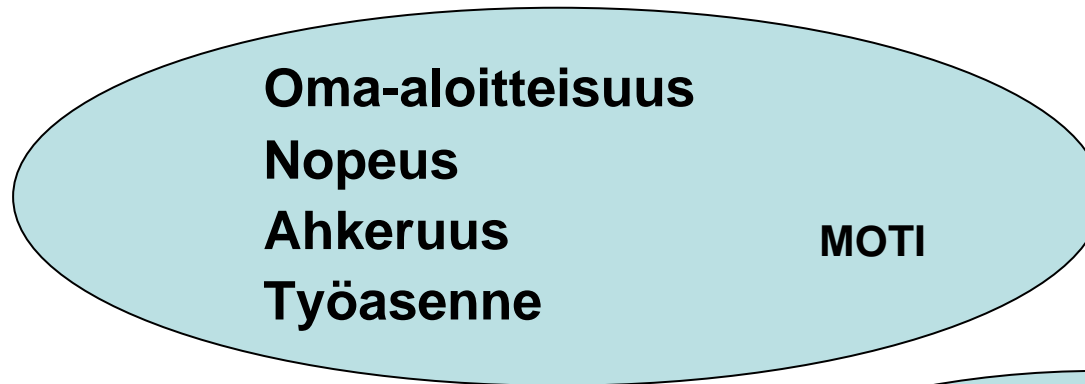
Talouden ymmärrys

TUTE

Sosiaaliset ja innovatiiviset kvalifikaatiot

Motivaatio- ja mukautumiskvalifikaatiot

Osaaminen vuonna 2015 (avovastaukset)

Tällä hetkellä

Vähittäiskaupan
osaamistarpeet vuonna
2006

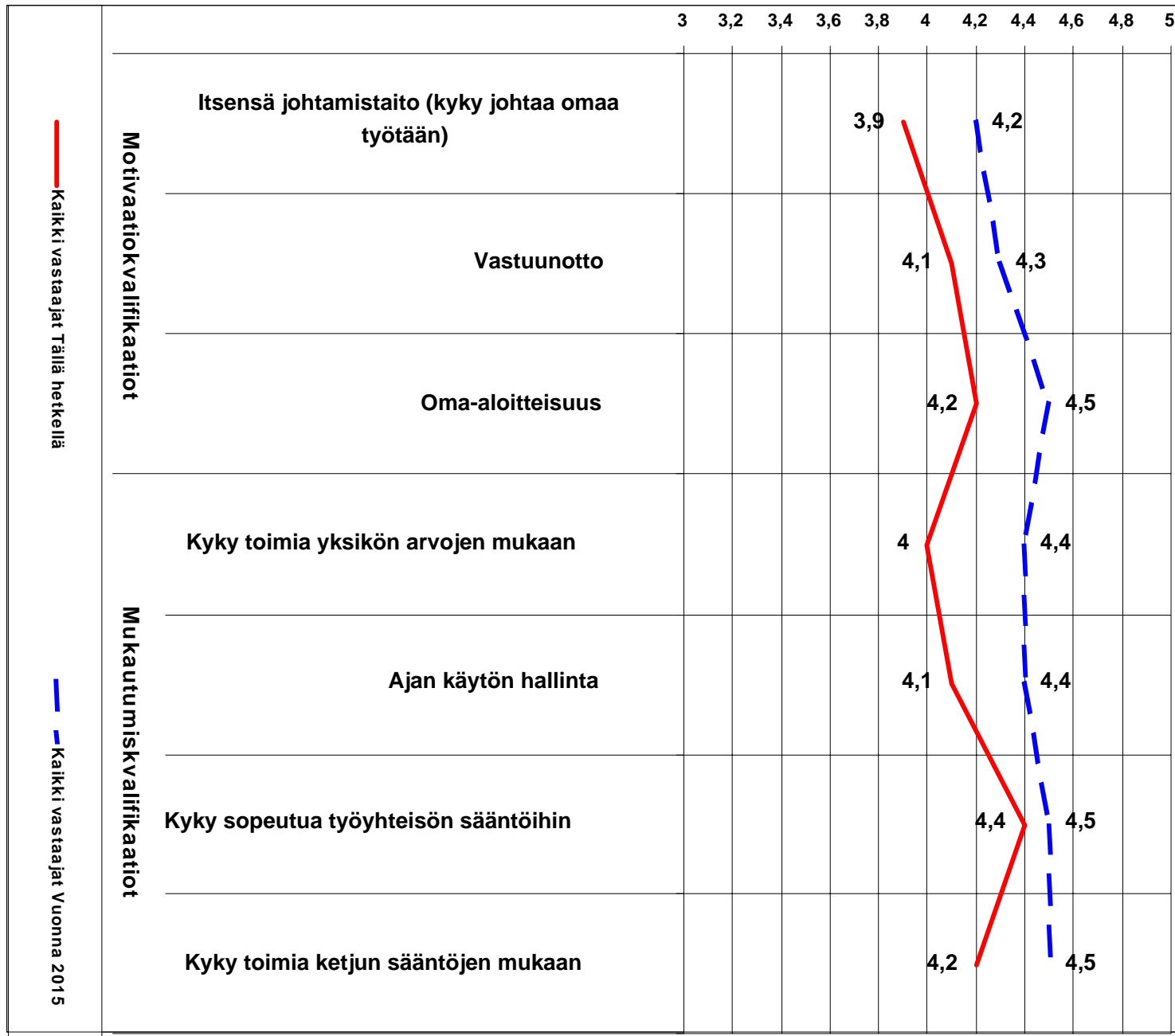

Vuonna 2015

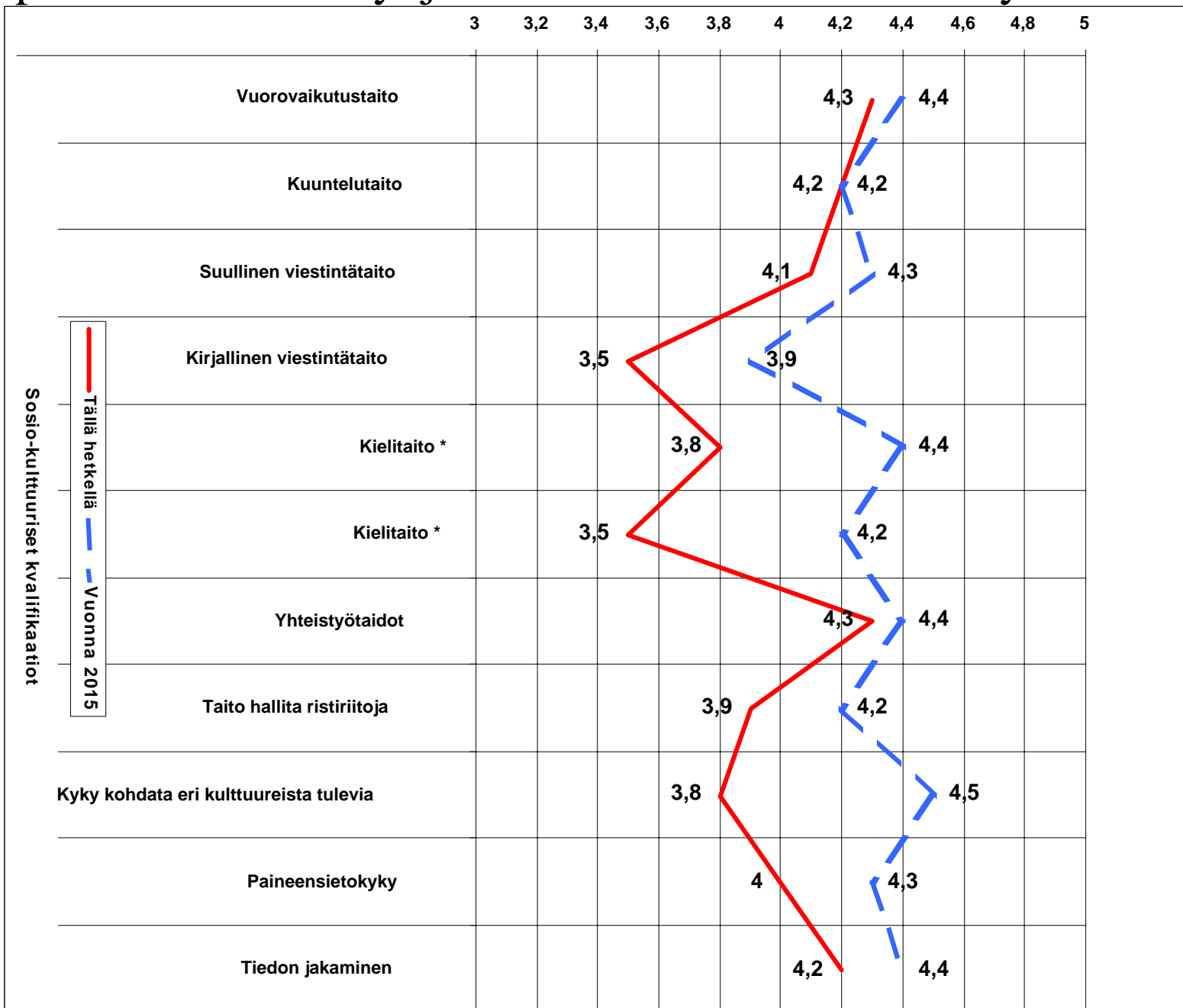
Vähittäiskaupan
osaamistarpeet vuonna
2006

- Paremmin asiakasta
palvellen
- Tehokkaammin
- Tietojärjestelmiä laajasti
hyödyntäen
- Laajempia kokonaisuuksia
ja ketjukonseptia halliten
- Syvällisemmin ja
laajemmin tuotteita
tuntien

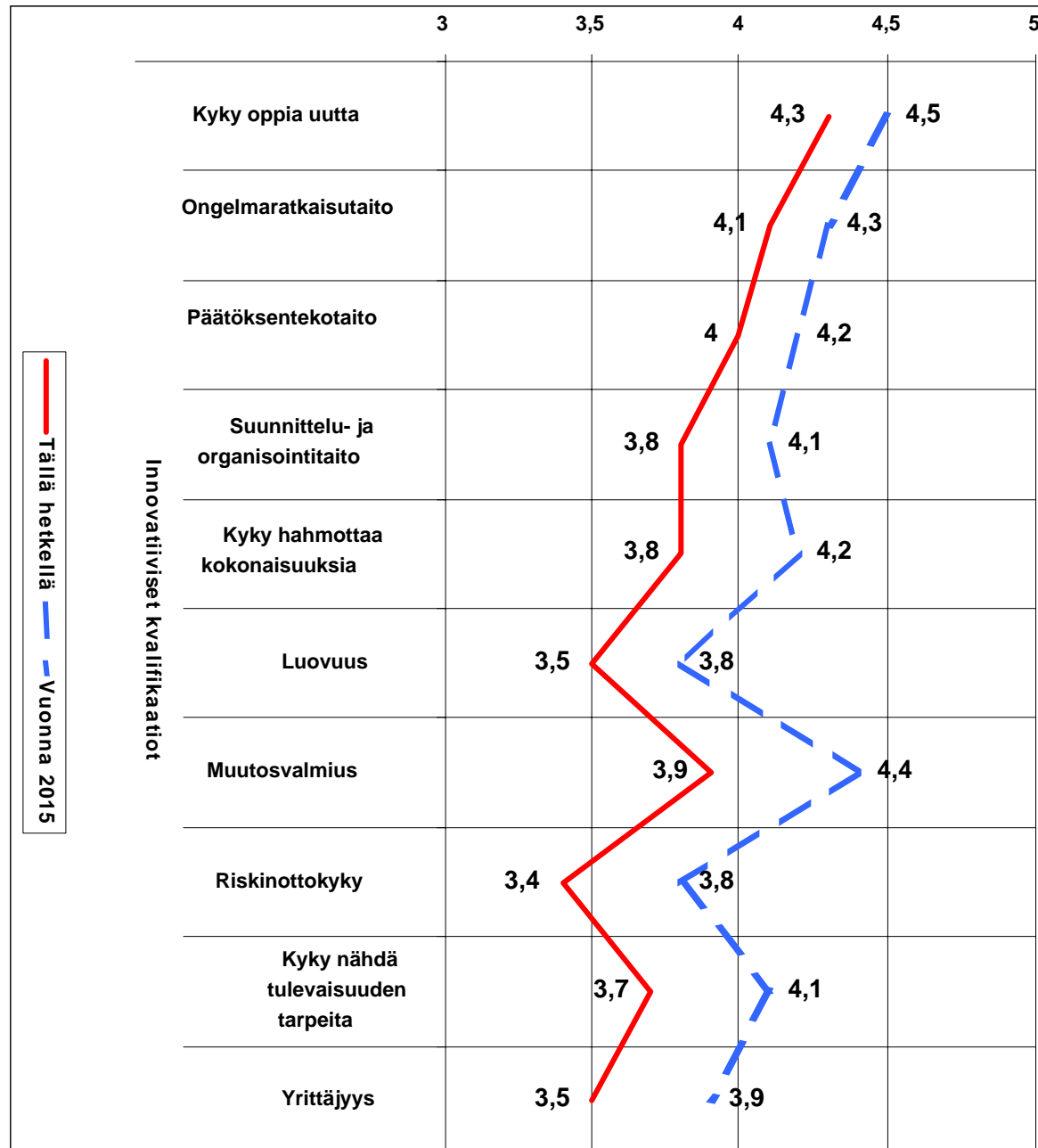
Kaupan osaamisalue nyt ja vuonna 2015 kvalifikaatioryhmittäin (1/4).

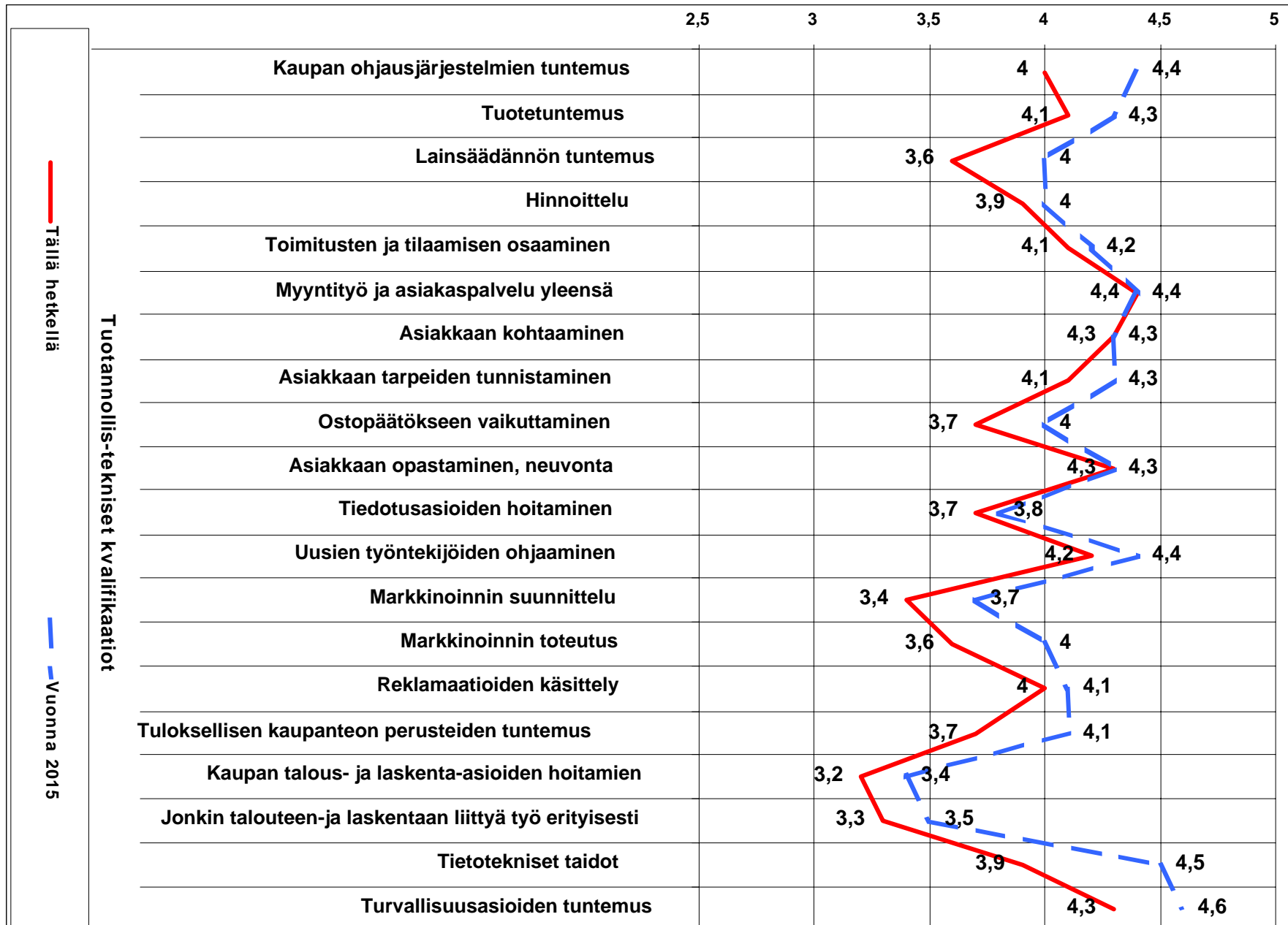
Kaupan osaamisalue nyt ja vuonna 2015 kvalifikaatioryhmittäin (2/4).

Kauppan osaamisalue nyt ja vuonna 2015 kvalifikaatioryhmittäin (3/4).

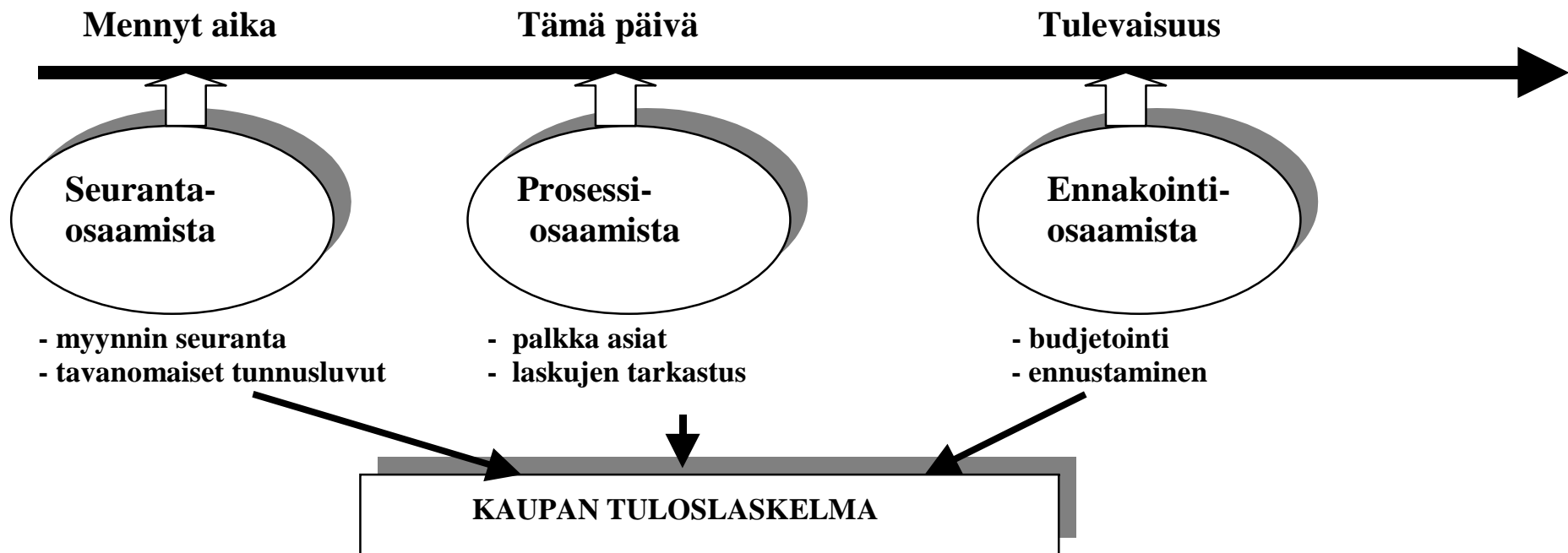

Kaupan osaamisalue nyt ja vuonna 2015 kvalifikaatioryhmittäin (4/4).

Taloushallinnon osaamistarpeet nähdään esimiestason tehtävien kautta

Perustyöntekijän ymmärrettävä katteen synty ja merkitys sekä oma työ osana kaupan tuloksen tekoa

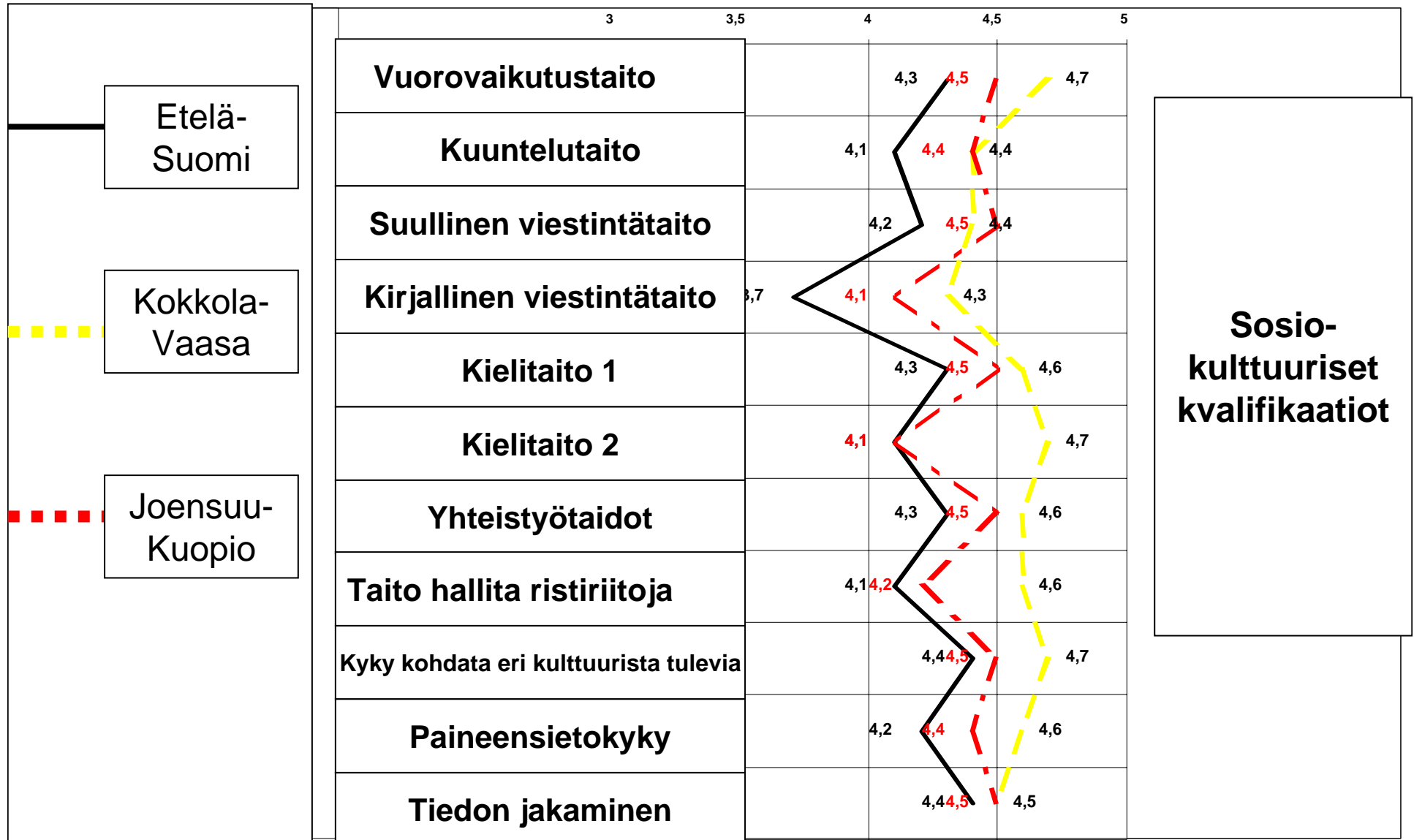

KAUPAN OSAAMISALUE 2015 ALUEITTAIN. (1/4)

KAUPAN OSAAMISALUE 2015 ALUEITTAIN. (2/4)

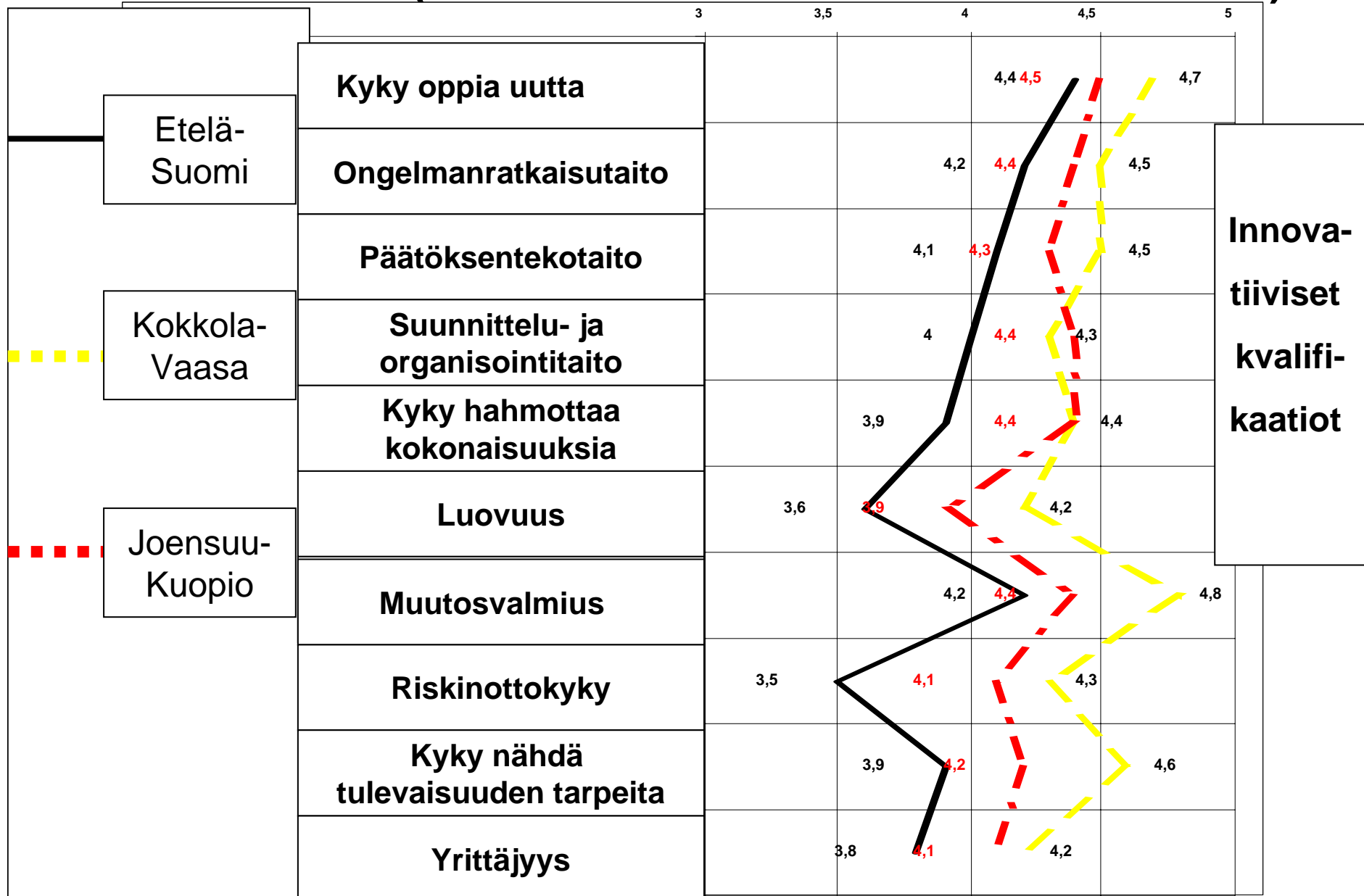
Asteikko 5-1 (5=erittäin tärkeä...1=ei lainkaan tärkeä)

**Sosio-kulttuuriset
kvalifikaatiot**

KAUPAN OSAAMISALUE 2015 ALUEITTAIN. (3/4)

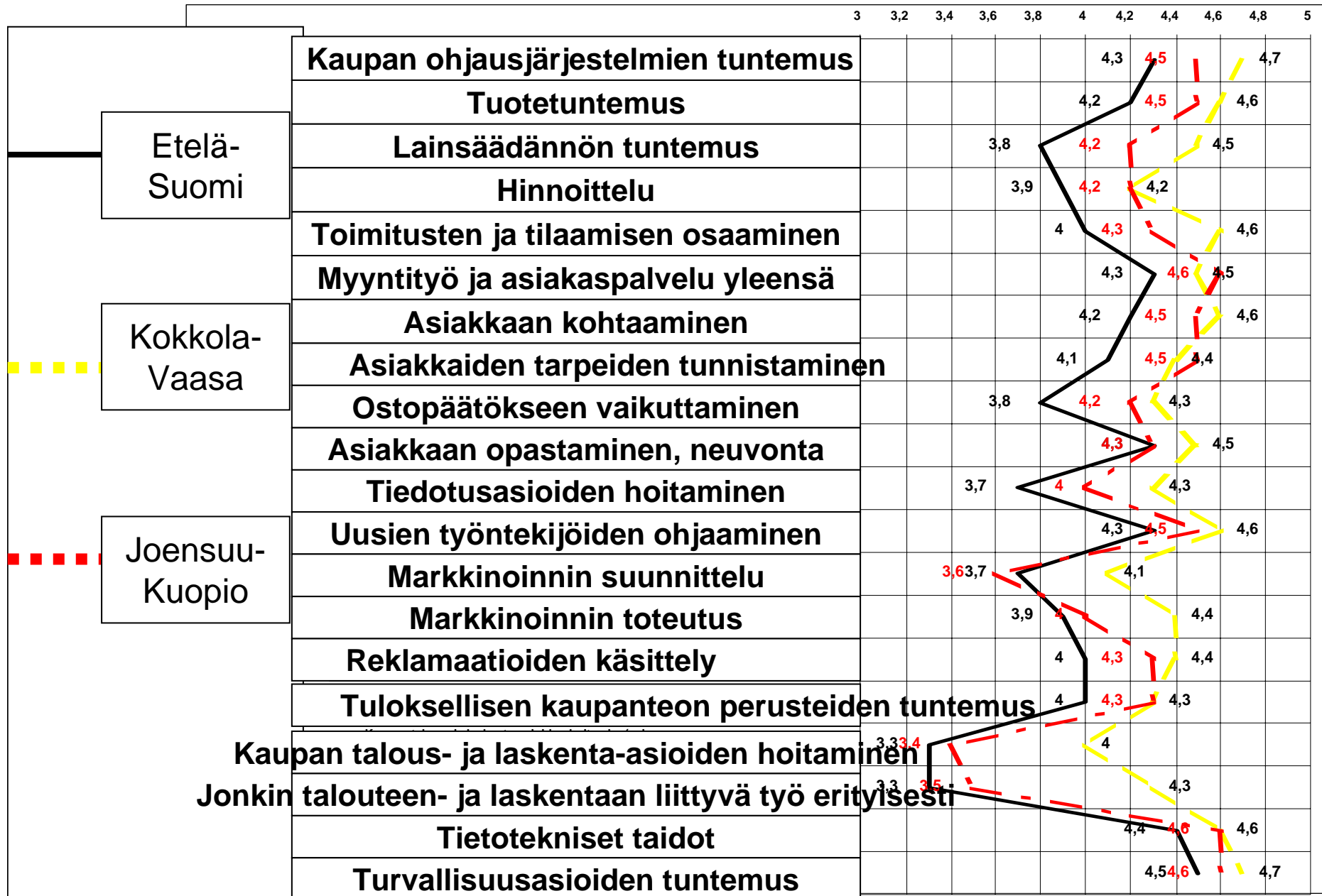
Asteikko 5-1 (5=erittäin tärkeä...1=ei lainkaan tärkeä)

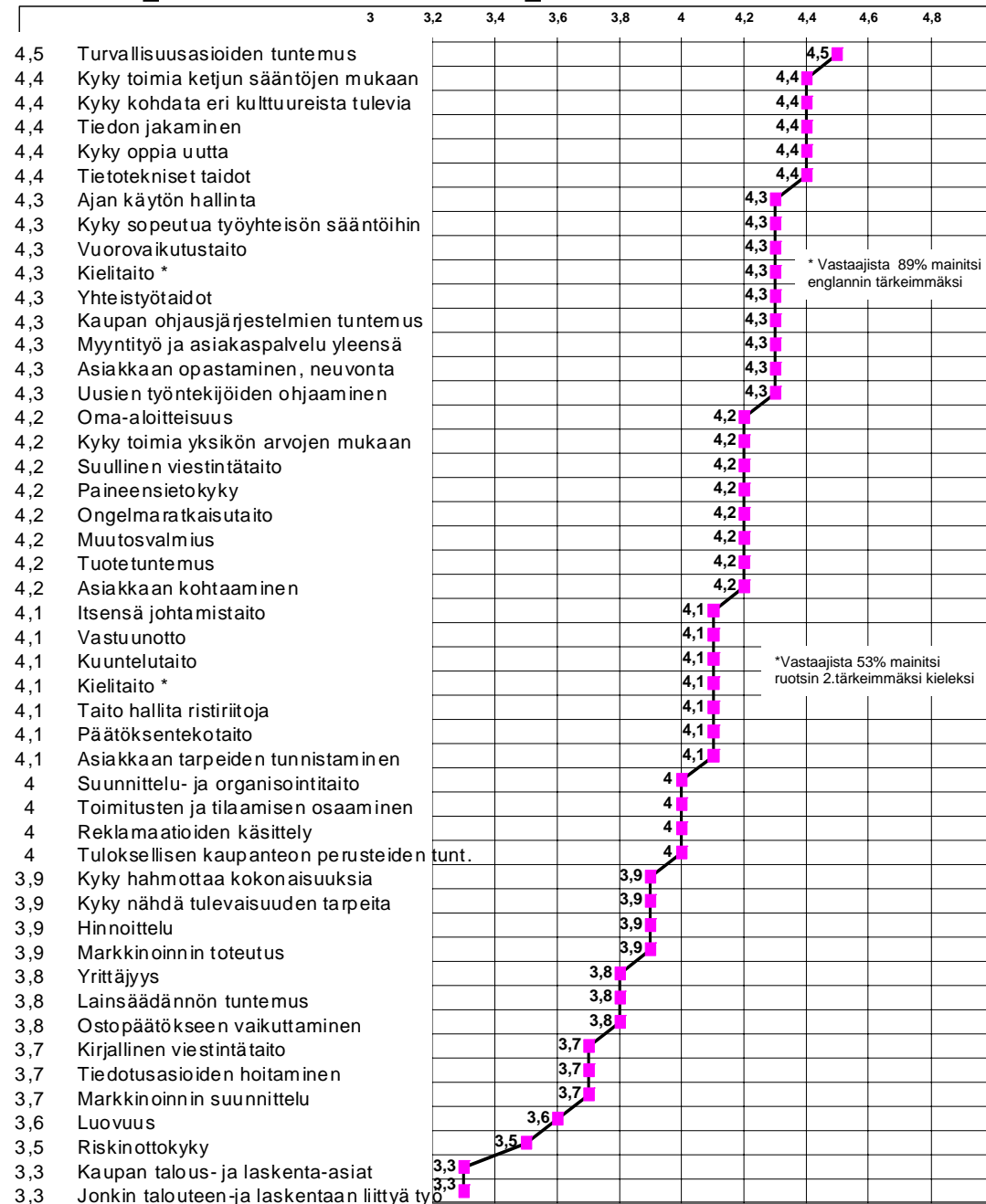
**Innova-
tiiviset
kvalifi-
kaatiot**

KAUPAN OSAAMISALUE 2015 ALUEITTAIN. (4/4)

Asteikko 5-1 (5=erittäin tärkeä...1=ei lainkaan tärkeä). Tuotannollis-teknilliset kvalifikaatiot

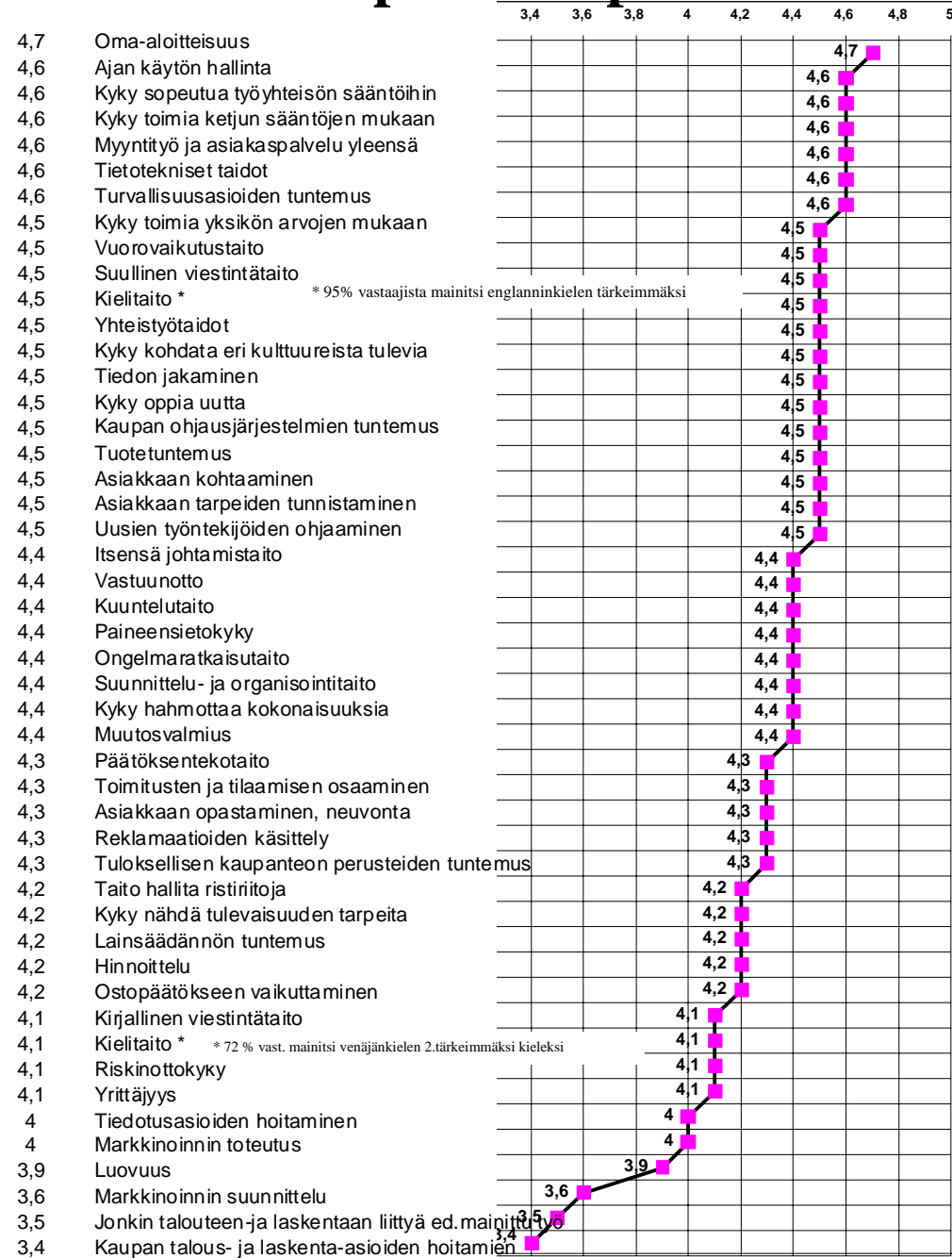
Vähittäiskaupan osaamistarpeet Etelä-Suomen alueella

Vähittäiskaupan osaamistarpeet Vaasan-Kokkolan alueella

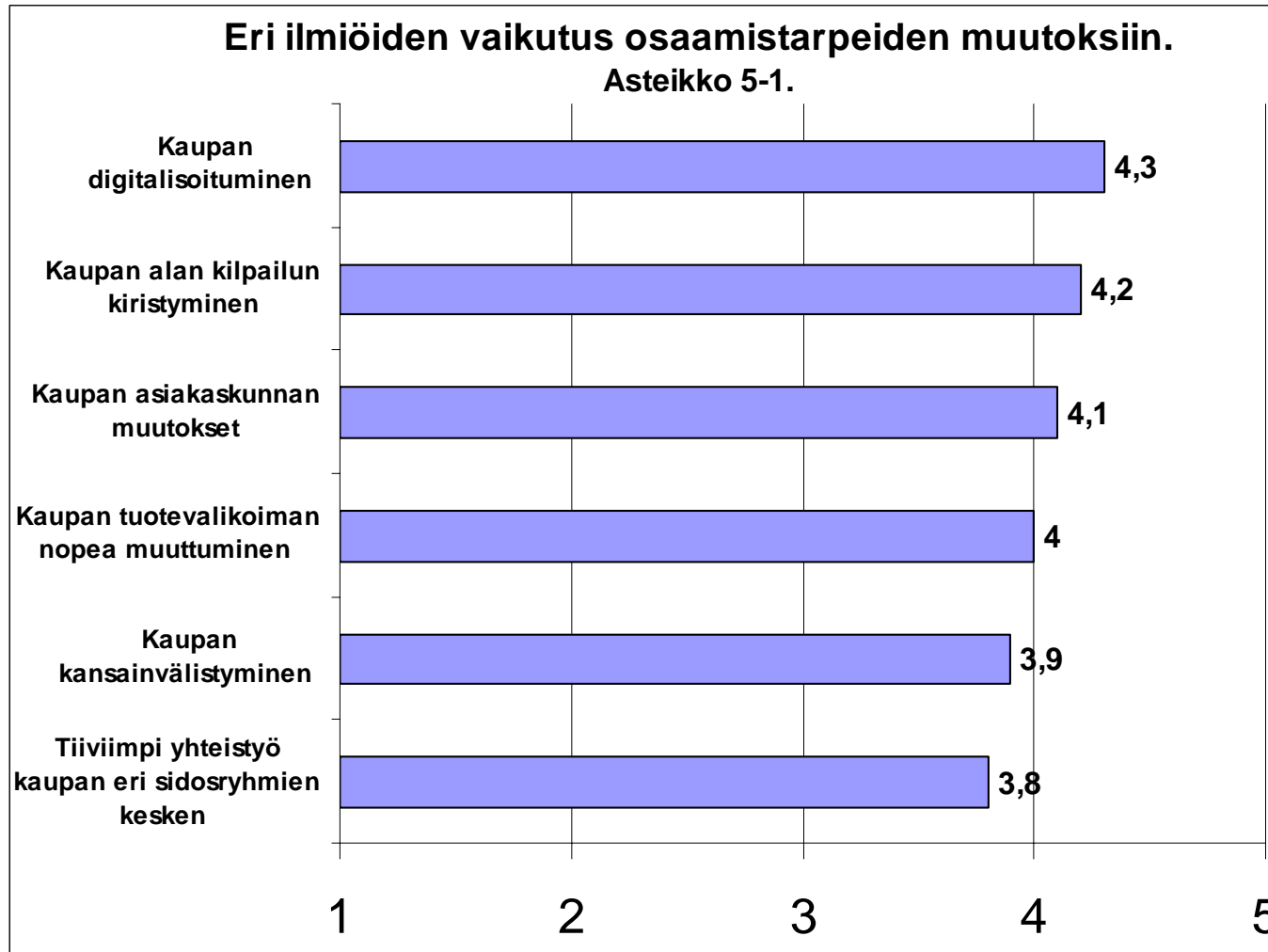
Vähittäiskaupan osaamistarpeet Kuopion-Joensuun alueella

Kolme tärkeintä kvalifikaatiota eri talousalueilla

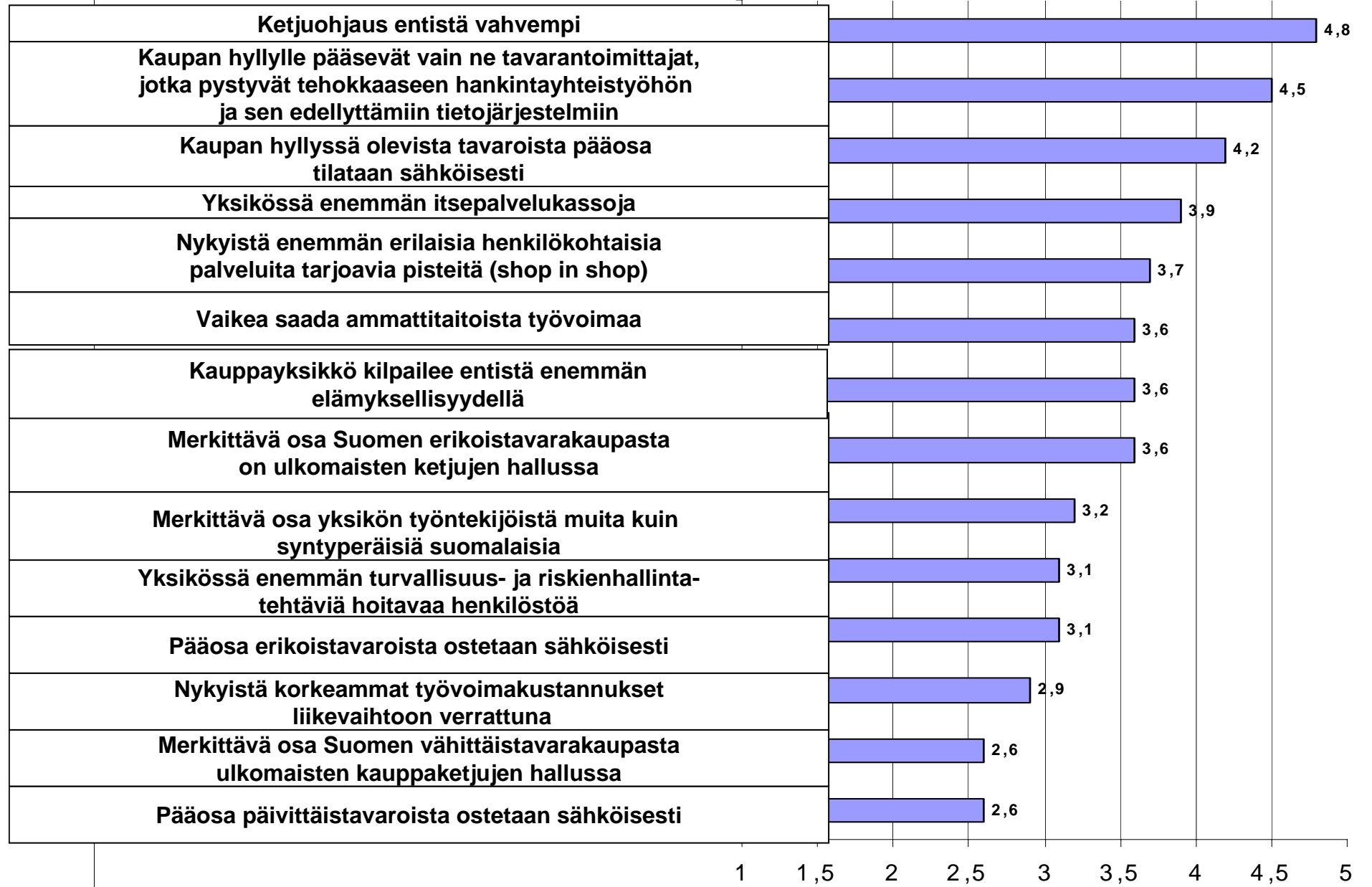
Osaamistarpeiden taustailmiöt

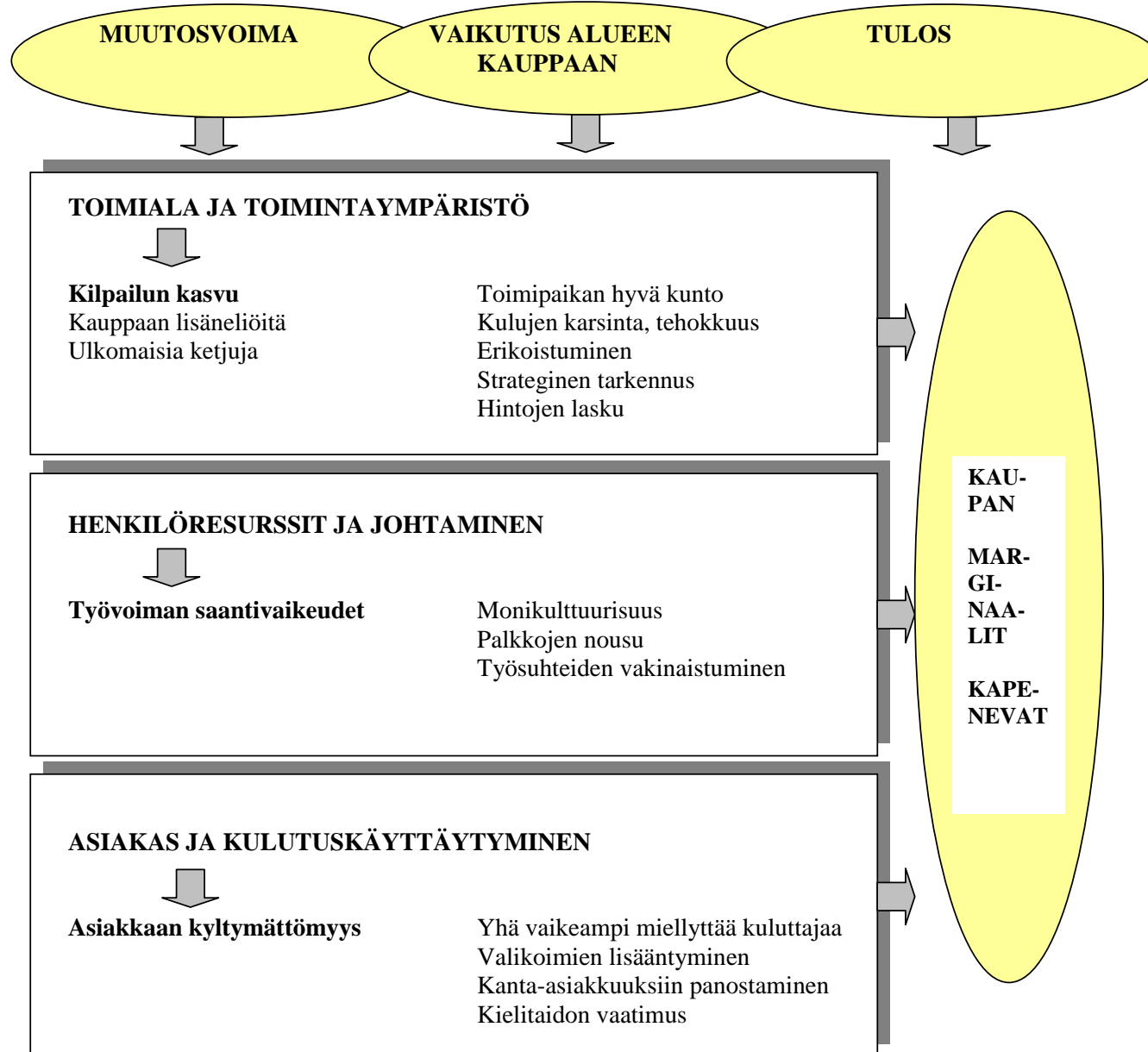
Vähittäiskaupan muutosilmioiden todennäköisyys.

Asteikko 5-1, keskiarvot kuviossa.

5=erittäin todennäköistä ... 1=ei juurikaan todennäköistä

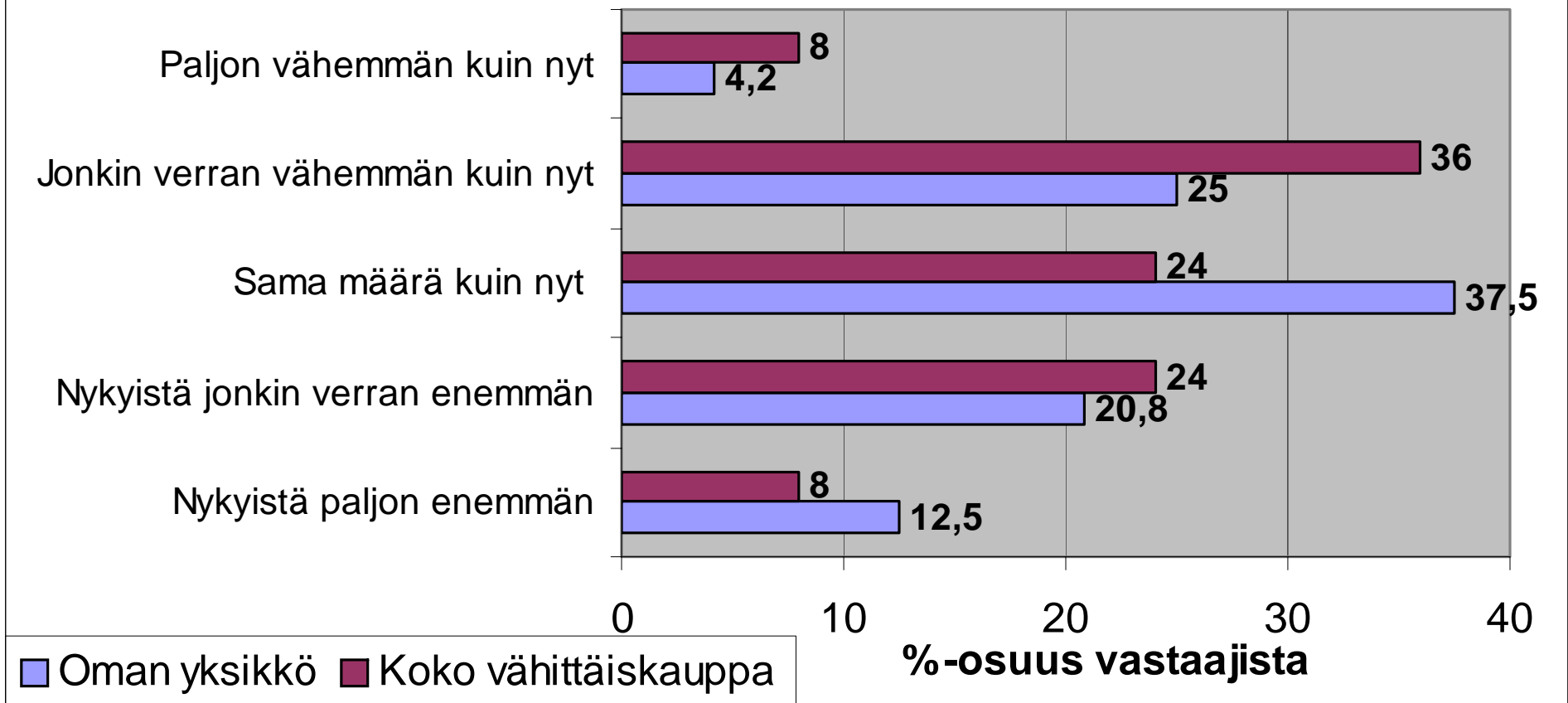

Esimiesten näkemykset kaupan muutosvoimista ja niiden vaikutuksista omalla talousalueella

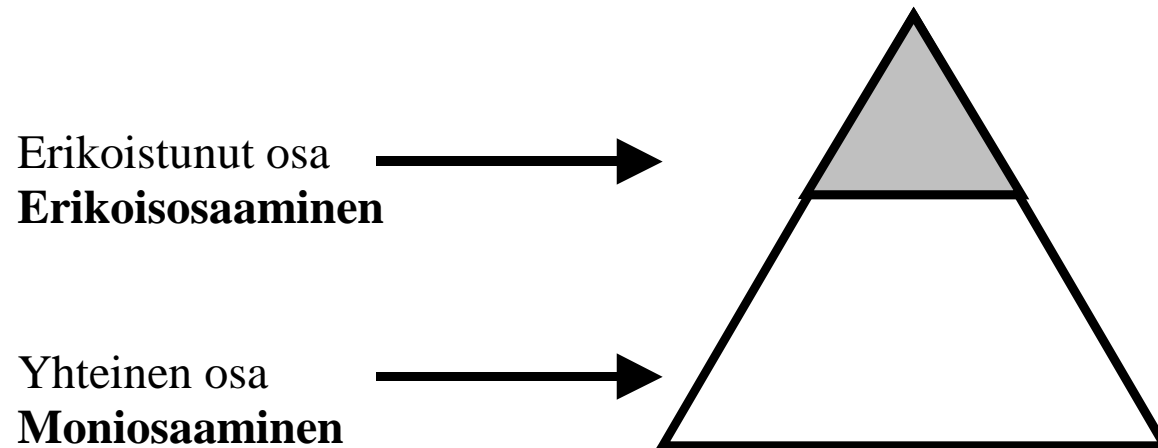

Arvio vähittäiskaupan perustöitä tekevän henkilöstön määrästä.

Vastaajien %-osuuden kuviossa.

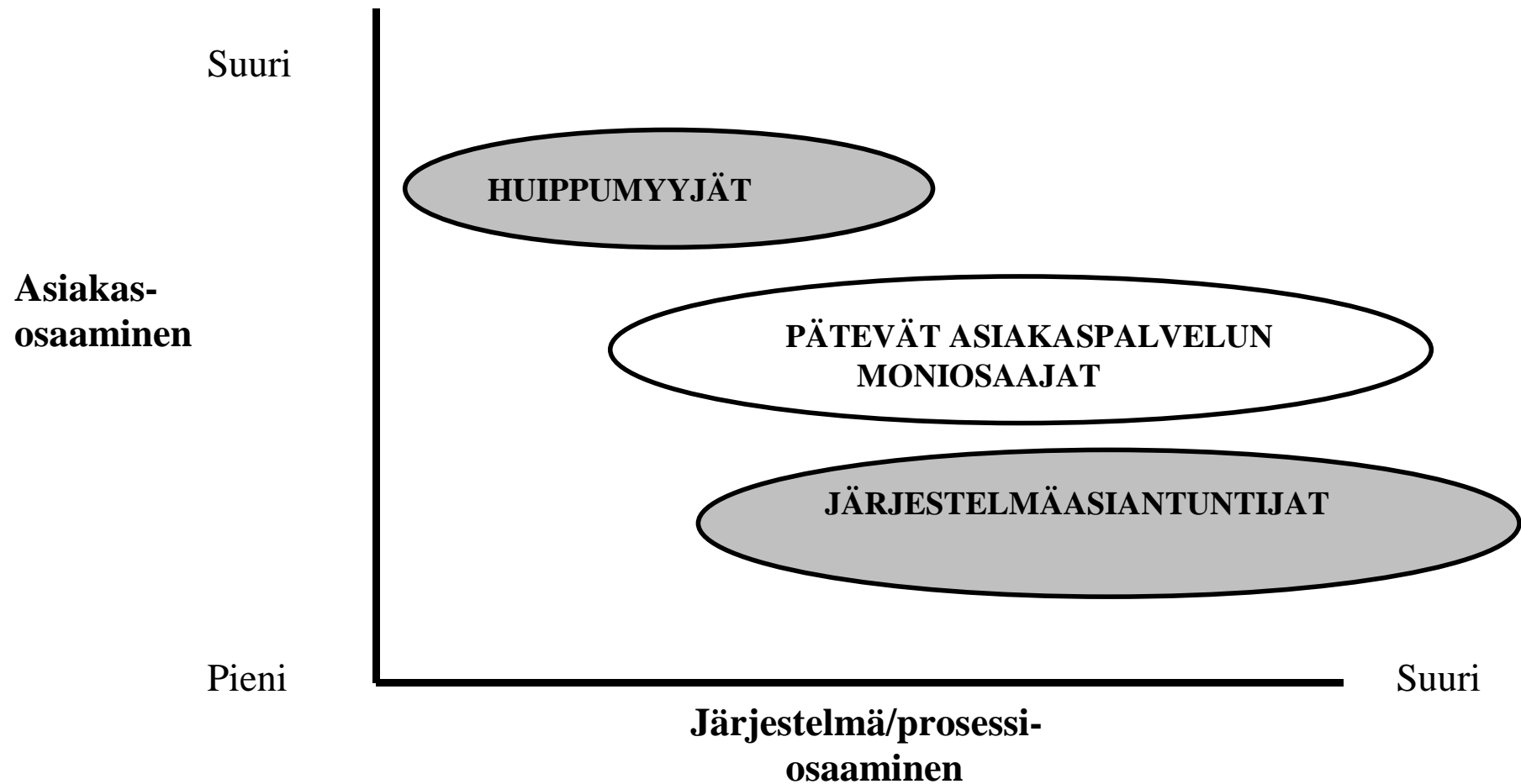
Kauppan osaajan osaamisrakenne

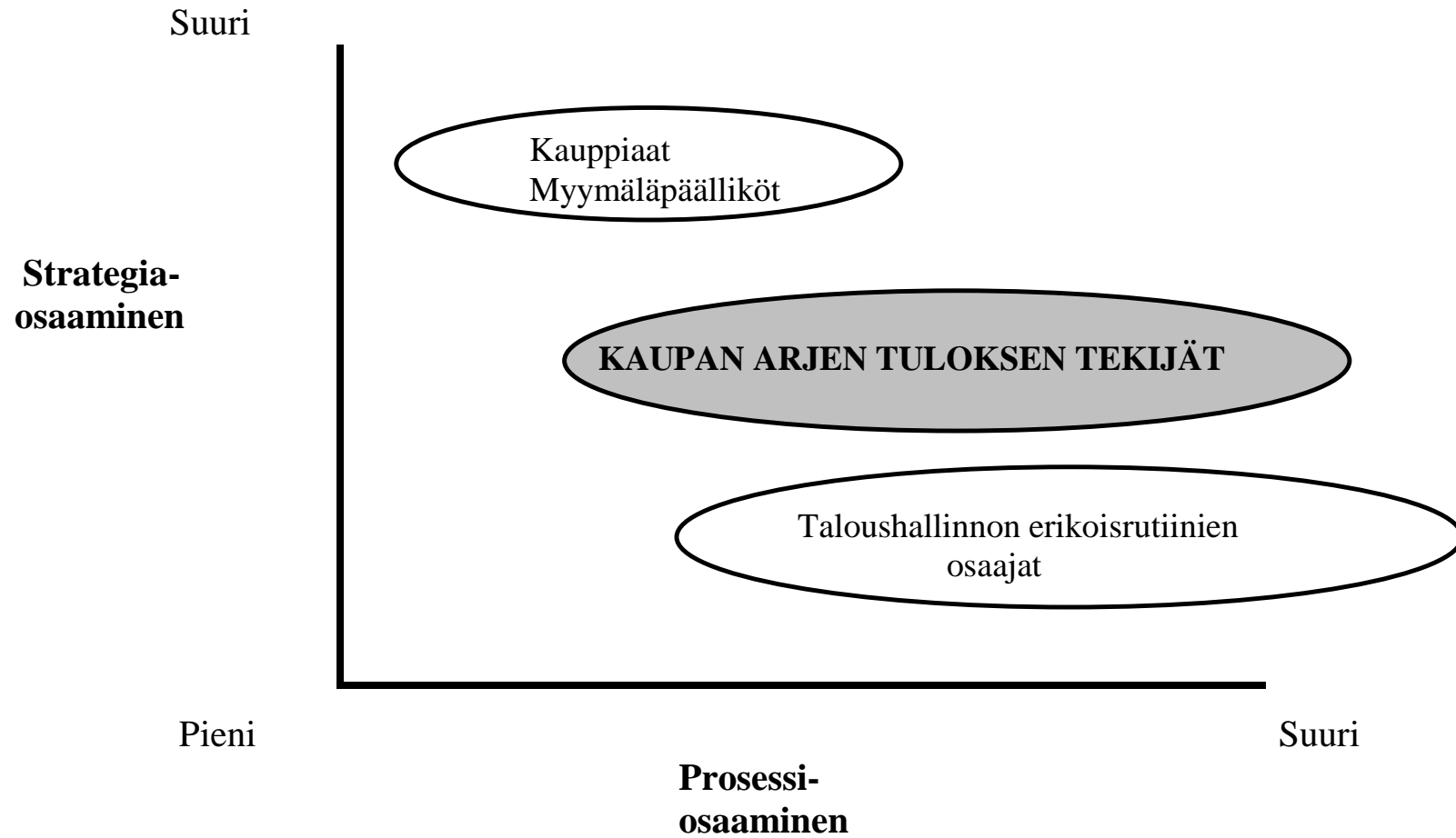
VÄHITTÄISKAUPAN TEHTÄVÄNIMIKKEITÄ 2015

• MYYJÄ	MYyntINEUVOTTELIJA	HYLLYTTÄJÄ
• SOMISTAJA	ASIakASPALVELIJA	HUOLTAJA
• ERIKOISMYYJÄ	RAHALIIKENNEHOITAJA	KASSA-MYYJÄ
• MYYJÄMESTARI	”MYYJÄPAAVI”	ASIakASNEUVOJA
• LOGISTIKKO	OSASTOKERÄILIJÄ	MYyntIKUNNOSTAJA
• PALVELUMYYJÄ	KASSA-APULAINEN	KASSAOHJAAJA
• VUOROMIES	MONIOSAAJA	MYYMÄLÄVASTAAVA
• TILAUSVASTAAVA	MYYMÄLÄPÄÄLLIKÖ	VASTUUALUEMYYJÄ
• ALUEPÄÄLLIKKÖ	TUOTERYHMÄPÄÄLLIKKÖ	OSASTOPÄÄLLIKKÖ
• ESILLEPANOVA	PALVELUESIMIES	ASIakASPALVELUEMÄNTÄ
• ALUEPÄÄLLIKKÖ	TUOTERYHMÄASiantuntija	

ASIAKASPALVELUN TEHTÄVÄT VÄHITTÄISKAUPASSA

TALOUSHALLINNON TEHTÄVÄT VÄHITTÄISKAUPASSA

Kaupan pysyvät ja kasvavat kvalifikaatiot

Tärkeiksi koetut ja pysyvät kvalifikaatiot Osaamistarve vuonna 2015 (koko aineisto)

- Työyhteisön sääntöihin sopeutuminen (4,5)
- Kyky oppia uutta (4,5)
- Vuorovaikutustaidot (4,5)
- Ajan hallinta (4,4)
- Asiakaspalvelu yleisesti (4,4)
- Asiakkaan kohtaaminen (4,3)
- Asiakkaan neuvominen (4,3)
- Tiedon jakaminen (4,3)
- Yhteistyötaidot (4,3)

Tärkeiksi koetut ja kasvavat kvalifikaatiot Osaamistarve vuonna 2015 (koko aineisto)

- Arvojen mukainen toiminta (4,4)
- Ketjun sääntöihin sopeutuminen (4,4)
- Muutosvalmius (4,4)
- Tietotekniset taidot (4,5)
- Turvallisuusasiat (4,6)
- Kaupan ohjausjärjestelmät (4,4)
- Lainsäädännön tuntemus (4,0)
- Kielitaito (4,2)

Mitä toimintaympäristössä
tapahtuu?

Mikä kaupassa
muuttuu?

Mikä on
osaaja 2015

Globalisaatio

Ikääntyminen

Elämysten metsästys

Digitalisaatio

Verkostoituminen

Kilpailu

Prosessit

Palveluympäristö

Asiakkaat

Tuotteet

Henkilöstö

Ohjaus

Huippupalveluosaaja

- tuotetieto
- myyntitaito
- vuorovaikutustaito
- kulttuuriosaaminen

Järjestelmäosaaja

- tietojärjestelmät
- ketjuohjaus
- kokonaisuuden hallinta
- tehokkuus

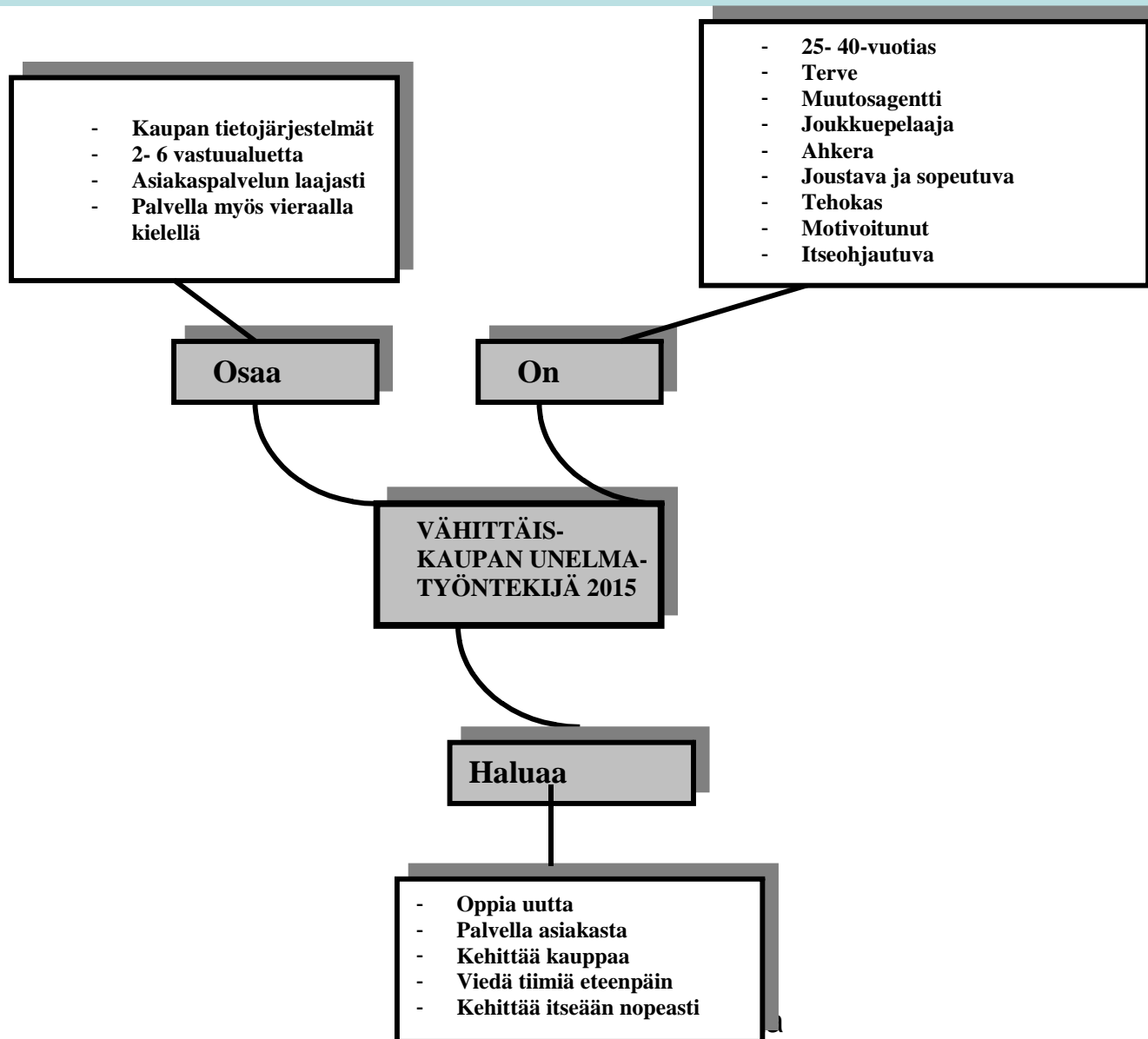
Turvallisuusosaaja

- asiakasturvallisuus
- tuoteturvallisuus
- työturvallisuus

Arvo-osaaja

- ketjuohjaus
- työpaikan säännöt

Kaupan unelmatyöntekijä vuonna 2015 esimiesten näkemys

www.kaupankoulutuksenkehittamiskeskus.fi

Tutkimuksen loppuraportti on yllä olevassa
www-osoitteessa